

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра іноземних мов

Інститут вищої освіти НАПН України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Донбаський державний педагогічний університет
Українська асоціація когнітивної лінгвістики і поетики
Всеукраїнська асоціація з мовного тестування та оцінювання

ЯКІСНА МОВНА ОСВІТА
У СУЧАСНОМУ ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ:
ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

*Матеріали I Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 листопада 2017 року)*

Суми
Сумський державний університет
2017

Андрейко Л. В.
Сумський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ПОДКАСТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі розвитку технологій викладання англійської мови як іноземної стає ще більш захоплюючим процесом. В арсеналі викладачів є безліч потужних інтернет ресурсів, які мають величезний навчальний потенціал. Одним з таких інструментів є подкаст.

Подкаст – це аудіофайл, який можна скачати на комп'ютер або смартфон та прослуховувати в будь-який зручний для користувача час. Це можуть бути окремі файли або серія файлів, що регулярно поновлюється. Подкасти можуть тривати від декількох хвилин до декількох годин. З огляду на цілі, вони поділяються на дві групи: 1) матеріали, призначені для вивчення іноземної мови; та 2) автентичні матеріали, які не є навчальними за своєю сутністю, але які можна використовувати в навчальних цілях. В залежності від конкретних навчальних задач, подкасти можуть ефективно застосовуватись як під час аудиторних занять так і для самостійної роботи. Існують різні види навчальних подкастів:

- подкасти, спрямовані на підготовку до складання аудіювання під час іспитів;
- подкасти, що містять поради стосовно застосування граматики;
- подкасти на певну тему з ділової англійської;
- подкасти для роботи з лексичним матеріалом, де подкастер пояснює значення слова, словосполучення або ідіоми та ілюструє їх прикладами;
- подкасти, спрямовані для проведення цілого заняття з іноземної мови тощо.

Викладач може використовувати подкасти для знаходження цікавих та актуальних ресурсів для занять, заохочувати студентів слухати аудіоматеріали по темам, що їх цікавлять, а також самостійно створювати подкасти за допомогою безкоштовних програм аудіозапису, наприклад Audacity (audacity.sourceforge.net). Студенти можуть записати своє мовлення в різноманітних жанрах (репортажі, радіопередачі, усні презентації тощо) та поділитися зі своїми одногрупниками (наприклад, на віртуальній дошці Padlet) або

прослухати себе пізніше для відстеження свого прогресу у вивченні мови.

Подкаст має низку переваг в порівнянні з традиційними формами викладання. Матеріали є портативними, зручними у використанні та доступними. Студент може контролювати темп подачі інформації (наприклад, натиснувши кнопку «пауза»). Подкасти можна прослуховувати необмежену кількість разів, повністю або частинами. Плюсом є й те, що за допомогою подкастів контактний час зі студентами в аудиторії використовується більш інтерактивно, а підготовча робота виконується за межами аудиторії. Наприклад, студентів можна попросити прослухати матеріал вдома, щоб підготуватися до дискусій в класі. Крім того, студент звикає до того як звучить автентична англійська мова, включаючи особливості вимови звуків, наголосу, розстановки логічної паузи, інтонації, використання сленгових виразів, скорочення слів тощо. Ще однією беззаперечною перевагою, є те що в подкастах звучить сучасна мова, що дає можливість запам'ятовувати корисні фрази і вживати їх потім впевнено у своєму мовленні. Також, студент звикає до різних акцентів в англійській мові. Нарешті, тренується концентрація уваги (адже 80-90% інформації людина сприймає завдяки зоровому аналізатору, тому буває складно слухати аудіозапис без картинки).

О. Бецько виділяє такі педагогічні функції подкастів:

- комунікативна: розвиває уміння формулювати, висловлювати, аргументувати власну точку зору;
- інформаційна: передбачає виконання різних операцій з інформацією (збір, обробка, аналіз, структурування, обмін, тощо.);
- управлінська: надає можливість керувати навчальною діяльністю студентів;
- освітня: дозволяє отримувати нову інформацію, предметні та міжпредметні знання;
- розвиваюча: формує нові навички та уміння (інформаційні, комунікативні, академічні);
- довідкова: розширює знання з поставленої проблеми в процесі створення власного подкаста;
- контролююча: дозволяє контролювати діяльність студентів асинхронно [1].

Є. Лазицька виділяє такі етапи роботи з подкастами: передтекстовий, тестовий та післятекстовий [2].

Передтекстовий етап створює мотивацію до виконання завдань та активізує фонові знання студентів. Приклад завдань: «Прочитайте короткий зміст подкасту. Спрогнозуйте три речі про які йтиметься. Прослухайте та перевірте» або «Виберіть десять слів, фраз або словосполучень, які на вашу думку, використає подкастер. Пограйте в «Бінго». Скільки ви вгадали?»

На текстовому рівні Є. Лазицька пропонує побудувати роботу з подкастами згідно з основними видами аудіювання, які корелюють з рівнями повноти та правильності розуміння. Це розуміння основного змісту (*skim listening*); повне розуміння (*listening for detailed comprehension*); вибіркоче вилучення інформації (*selective listening*); висловлення своєї думки (*critical listening*) [2].

Аудіювання подкасту з розумінням основного змісту може містити такі завдання: перелічення основних фактів, визначення вірних/невірних тверджень, розташування частин подкасту в логічній послідовності, відповіді на питання по основному змісту тощо. Приклад: «Прослухайте подкаст і складіть план прослуханого». С. Мілін (S. Millin) рекомендує, серед іншого, таку форму роботи як прослуховування подкасту на вибір вдома. На наступному занятті студенти обговорюють прослухані подкасти, чому вони їх вибрали, наскільки легко/важко їм було їх розуміти, про що вони з них дізналися [3].

Аудіювання подкасту з повним розумінням змісту передбачає такі вправи: заповнення пропусків, підбір еквівалентів, підбір синонімів/антонімів, завершення тексту тощо. Приклад: «Прослухайте цілий подкаст без зупинки. Напишіть короткий зміст почутого. Прослухайте знову і перевірте, чи можна було б щось додати».

Аудіювання подкасту з вибіркочим вилученням інформації як от важливі аргументи, деталі, ключові слова, приклади або конкретні деталі. Приклад: «Прослухайте подкаст на предмет наявності в ньому часової форми «Present Perfect». Скільки разів ви її почули? В якому контексті?»

Аудіювання з критичною оцінкою передбачає здатність відокремити факти від думок, оцінити точку зору подкастера, інтерпретувати, виконувати різноманітні творчі роботи. Приклад: «Прослухайте подкаст і порівняйте з власною ситуацією».

На післятекстовому етапі можливі рольові ігри на основі сюжету, інсценування ситуацій, дискусії.

Підводячи підсумок, можна з впевненістю сказати, що подкаст є потужним освітнім інструментом, який дозволяє вирішувати комплексні завдання іншомовної підготовки студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бецько О. С. Дидактичні та методичні засади інтеграції подкастів в процес навчання іноземної мови у вищій школі [Електронний ресурс] / О. С. 1. Бецько // Національний технічний університет України «КПІ». – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1074>.
2. Лазицкая Е. Д. Методика работы с подкастами при организации внеаудиторной деятельности студентов [Електронний ресурс] / Е. Д. Лазицкая, О. А. Колмакова // Вестник Иркутского государственного технического университета. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodika-raboty-s-podkastami-pri-organizatsii-vneaudиторной-deyatelnosti-studentov>.
3. Millin S. Using podcasts to develop listening skills [Електронний ресурс] / Millin. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.teachingenglish.org.uk/blogs/sandymillin/using-podcasts-develop-listening-skills>.

Бедько І. В.

*Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Щоб освоїти нову мову, необхідно усвідомлювати, що носій чужоземної мови є й носієм чужої культури, необхідно навчитися спілкуватися з ним у форматі його культури, а саме, опанувати міжкультурну комунікацію. Міжкультурна комунікація – це процес вербального і невербального спілкування між носіями різних мов і культур. Крім того, комунікація – це також спосіб, за допомогою якого люди вибудовують відносини та розуміють почуття та думки інших [4].

Питання міжкультурної комунікації викликає науковий інтерес вітчизняних (Ф. Бацевич, Л. Мацько, О. Селіванова, Н. Бідюк та ін.) й